

Patiëntenvoorlichting

Verwijderen van de neus- en/of keelamandelen

Informatie voor patiënt, ouder/verzorgers

Waarom deze folder?

In overleg met uw KNO-arts wordt u of uw kind binnenkort in Noordwest geopereerd om de keel- en/of neusamandelen te verwijderen. U of uw kind wordt dan meestal 1 dag opgenomen. Voor een goed verloop van de operatie en voor een vlot herstel, is het belangrijk dat u* zich goed voorbereidt. In deze folder vindt u daarom uitleg over wat u voor, tijdens en na de operatie kunt verwachten.

*Deze folder is bedoeld voor zowel volwassen patiënten als voor kinderen en hun ouders. Voor de leesbaarheid wordt de volwassen patiënt aangesproken, maar de informatie geldt uiteraard ook voor uw kind. Waar nodig vindt u specifieke informatie voor het kind of voor de volwassene.

Wat zijn amandelen?

Amandelen zijn lymfeklieren. Zij kunnen ziektekiemen zoals bacteriën en virussen die via de mond of neus binnenkomen, bestrijden. Daardoor hebben de amandelen - als zij goed werken, een nuttige functie bij de afweer. Ieder mens heeft:

- 2 keelamandelen. De keelamandelen zitten tussen het zachte gehemelte en de plooien van de keel, naast de tong achter in de mond
- tongamandelen. De tongamandelen zitten achter op de tong en geven zelden klachten
- 1 neusamandel. De neusamandel zit aan de neusachterwand, achter het zachte gehemelte (huig). Deze verdwijnt vrijwel altijd in de puberteit

Wanneer amandelen verwijderen?

Soms worden de ziektekiemen onvoldoende vernietigd en gaan ze zich ophopen. De amandelen zijn dan, soms zelfs voortdurend, ontstoken en veelal opgezwollen. Vaak zijn er dan ook de klieren in de hals voelbaar. De amandelen veroorzaken nu zelf de ontstekingen en zijn niet meer nuttig voor de afweerfunctie.

De gevolgen van zieke amandelen kunnen zijn: chronische verkoudheid en een vieze neus, open mond ademhaling, oorklachten, regelmatig terugkerende perioden van keelpijn en/of slikpijn, koorts, algehele malaise, vieze smaak in de mond, moeheid, snurken, een slechte adem of een doorgemaakt keelabces.

Wanneer de amandelen meer kwaad dan goed doen, kan de KNO-arts de ziekmakende amandelen via een operatie verwijderen. De keuze voor al dan niet opereren hangt verder af van:

- welke en hoeveel klachten u heeft
- hoe ernstig uw klachten zijn
- hoe vaak de klachten bij u voorkomen
- uw leeftijd

Omdat de amandelen maar een klein onderdeel zijn van het totale lymfekliersysteem, heeft het verwijderen van de amandelen verder geen gevolgen voor de afweer.

De neusamandel kan niet helemaal verwijderd worden: alleen het middelste dikste gedeelte. Daardoor kunnen de randen van de amandel weer aangroeien. Na verloop van tijd kunnen dan toch weer klachten ontstaan. Keelamandelen kunnen wel helemaal worden verwijderd.

Vorbereiding op opname en operatie

Opnameplein

Binnenkort wordt u opgenomen in ons ziekenhuis. Voor de voorbereiding op de operatie krijgt u een afspraak op het opnameplein. U heeft tijdens deze afspraak met diverse zorgverleners een gesprek zoals de apothekersassistent, anesthesioloog en verpleegkundige. Als u bloedverdunners gebruikt, heeft u ook een gesprek met een stollingsdeskundige.

U vindt het opnameplein op:

- locatie Alkmaar bij de hoofdingang, huisnummer 068
- locatie Den Helder op de 1^e verdieping, nummer 18-Noord

U ontvangt een brief over de datum van uw afspraak op het opnameplein en hoe u zich op deze afspraak moet voorbereiden.

Op het opnameplein krijgt u 2 brochures mee:

- voor de volwassene de brochures 'Goed voorbereid op uw operatie en 'Chirurgische dagopname, hoe bereidt u zich voor?' In de 1^e brochure staat wat u onder andere moet doen om u goed voor te bereiden op de operatie. In de andere hoe u zich moet voorbereiden op de dagopname
- voor kinderen de brochures 'Operatie van uw kind' en 'Goed voorbereid op de dagopname van uw kind?'. In de 1^e brochure staat wat u en uw kind onder andere moeten doen om uw kind goed voor te bereiden op de operatie. In de 2^e hoe u uw kind moet voorbereiden op de dagopname

U vindt de brochures ook op www.nwz.nl/patientenfolders.

Operatiedatum

U hoort van de medewerker van de planning:

- op welke datum u wordt geopereerd
- op welk tijdstip u in het ziekenhuis wordt verwacht
- vanaf welk tijdstip u niet meer mag eten en drinken

Kinderen

Voor kinderen is een operatie misschien nog wel spannender dan voor volwassenen. Daarom is het belangrijk het kind thuis al goed voor te bereiden op wat er in het ziekenhuis gaat gebeuren. Zeker voor jongere kinderen is het belangrijk dat het door ouders vooraf zo goed mogelijk uitgelegd krijgt wat er gaat gebeuren. Deze folder is daarbij een hulpmiddel. Ook de website geeft informatie over wat er gaat gebeuren in het ziekenhuis voor en na de operatie.

Filmpjes en fotoverhalen over operaties

Op de website van het ziekenhuis staan voorlichtingsfilmpjes over operaties voor verschillende leeftijdsgroepen. Zie www.nwz.nl/operatie. In deze korte filmpjes vertellen leeftijdsgenootjes over de operatie die zij gaan krijgen. Er zijn filmpjes voor kinderen van 3 tot 6 jaar, 6 tot 12 jaar en 12 tot 18 jaar. Voor kinderen van 0 tot 3 jaar en hun ouders is er een fotoverhaal over een operatie. Voor kinderen van 2 tot 8 jaar is een filmpje met uitleg over een operatie aan de keelamandelen, neusamandelen en/of trommelvliezen. De operatie wordt niet getoond, wel wat er rond de operatie allemaal gebeurt. Zeker in geval van jonge kinderen is het goed om hen samen met de ouders het filmpje te laten bekijken. Ook voor volwassenen vindt u een filmpje op de website, zie www.nwz.nl/operatie

Meer informatie over hoe u uw kind tijdens de opname zo goed mogelijk kunt begeleiden, vindt u in de folder 'Begeleiding van uw kind'. U vindt de folder op onze website op www.nwz.nl/patientenfolders of in het folderrek bij de ingangen van het ziekenhuis.

Zorg voor pijnstillers

Het kan zijn dat u thuis na de operatie nog pijn heeft. Wij raden u daarom aan om voor de operatie de pijnstiller paracetamol in huis te halen. Deze is vrij verkrijgbaar bij uw drogist of apotheek, deze kan u adviseren over de dosering. Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u zo nodig ook een recept mee voor pijnstillers.

Belangrijk

- het is erg belangrijk dat u ten minste 1 dag voor de operatie stopt met roken
- geef aan de KNO-arts en anesthesist door als er in uw familie aangeboren bloedstollingstoornissen voorkomen
- voor een operatie mag het bloed niet te dun zijn, omdat anders de kans op bloedingen dan groter is. Daarom mag u vanaf 10 dagen voorafgaande aan de operatie:
 - geen ASPIRINE-bevattende medicijnen gebruiken zoals (Aspro®, Sinaspril®, Ascal®, APC®)
 - geen bloedverduuners gebruiken, zoals acenocoumarol (Sintrom®) en fenprocoumon (Marcoumar®)
 - voor dabigatran (Pradaxa®), rivaroxaban (Xarelto®) zijn er andere regels. Als u deze medicijnen gebruikt, geef dit dan door aan de anesthesioloog

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

U neemt het volgende mee naar het ziekenhuis:

- geldig identiteitsbewijs
- zorgverzekeringpas
- alle medicijnen (met verpakking) die u thuis gebruikt
- makkelijk zittende kleding
- slippers/pantoffels

Niet meenemen

Het wordt afgeraden kostbaarheden, sieraden, tablet of grote hoeveelheden geld mee te nemen naar het ziekenhuis. Er bestaat altijd kans op zoekraken en/of diefstal. Als u toch besluit dergelijke goederen en/geld bij u te houden, doet u dat voor eigen rekening en risico. Het ziekenhuis is niet aansprakelijk voor beschadiging, verlies of diefstal.

Waar wordt u opgenomen?

U wordt meestal opgenomen op de dagbehandeling van de Noordwest. Dit kan op locatie Alkmaar of Den Helder zijn. Afhankelijk van het tijdstip van operatie, uw gezondheid en de reisafstand naar het ziekenhuis mag u in principe dezelfde dag of de volgende dag naar huis. Hierover bent u van tevoren door de KNO-arts en/of anesthesioloog geïnformeerd.

Dag van opname

Met uw identiteitsbewijs meldt u zich op de dag van opname aan bij de aanmeldzuil bij de ingang van het ziekenhuis. U krijgt dan een dagticket, die u verwijst naar de afdeling waar u zich moet melden.

Vorbereiding op de operatie

De verpleegkundige bereidt u voor op de operatie en doet het volgende:

- wijst u een bed aan
- meet uw bloeddruk en temperatuur (bij kinderen wordt meestal geen bloeddruk gemeten)
- geeft het operatiejasje (kinderen tot 12 jaar mogen in hun eigen kleding, bijvoorbeeld een gemakkelijke pyjama)
- geeft premedicatie: dit zijn pijnstillers en soms een tablet waar u ontspannen van wordt
- vult met u een checklist in

Vorbereiding in de holding

Als u aan de beurt bent, wordt u naar de holding gebracht. Dit is de voorbereidingsruimte van de operatiekamer (OK). In de holding wordt u verder voorbereid op de operatie. Uw persoonlijke en medische gegevens controleren we.

De operatie

Als u onder narcose bent, verwijdert de KNO-arts de neus- en/of keelamandelen. Hiervoor zijn verschillende technieken mogelijk. De keuze voor een bepaalde techniek:

- wordt bepaald door het gewicht van de patiënt en
- bepaalt ook in zekere mate hoe het na de operatie gaat

De volgende technieken worden gebruikt:

- sluder (knippen van de amandelen): bij kinderen die minder dan 30 kg wegen
- klassieke TE/dissectie: bij volwassenen en kinderen die meer dan 30 kg wegen
- adenotomie (neusamandel operatie)

Na de operatie

Na de operatie verblijft u enige tijd op de uitslaapkamer. Als alles goed gaat, brengt een verpleegkundige u terug naar uw afdeling. U krijgt regelmatig koud drinken en waterijs aangeboden. Dit is belangrijk om de keel vochtig te houden. Dit werkt pijnstillend. Vooral het verwijderen van keelamandelen geeft napijn. Tegen de pijn krijgt u pijnstillers. Praten is vaak pijnlijk en u kunt een vervelende smaak in de mond hebben.

Bloed

Meestal komt er de eerste 3-6 uren na de operatie wat helder roodbloed uit de keel. Ook kan er donker bloed worden gebraakt; dit is dan oud bloed dat tijdens de operatie in de maag terecht is gekomen. De verpleegkundige weet welke hoeveelheden nog normaal zijn. Soms wordt met een spatel in de keel gekeken.

Bedrust

Als u zich goed voelt, hoeft u op de operatiedag geen bedrust te houden.

Infuus

Het infuus verwijderen we vlak voor het ontslag naar huis.

Roken

Roken kan een nabloeding veroorzaken, dus na de operatie wordt roken afgeraden.

Naar huis

Als alles goed gaat, mag u na de operatie op het afgesproken moment naar huis. Alleen als het nodig is, blijft u langer. Bijvoorbeeld als er een complicatie is opgetreden.

Leefregels voor thuis

Pijnstillers

De eerste dagen kan de keel nog flink pijnlijk zijn. Ook kan de pijn uitstralen richting de oren. Daarom is het belangrijk dat u pijnstillers inneemt. Gebruik bij voorkeur zetpillen of fijngemaakte tabletten. Houdt de dosering op de verpakking aan. Na ongeveer 5 dagen neemt de pijn langzaam af.

Let op! Gebruik geen pijnstillers die acetylsalicylzuur bevatten, zoals Aspirine of Ascal. Deze stof kan de bloedstolling nadelig beïnvloeden.

Drinken

Regelmatig drinken is belangrijk. De keel blijft daardoor vochtig. Dit is goed voor de genezing en tegen de pijn. Sinaasappelsap of koolzuurhoudende frisdrank mag u niet gebruiken; deze prikken te veel in de keel. Melkproducten mag wel, maar worden over het algemeen als slijmvormend en plakkerig ervaren.

Eten

Eigenlijk mag wat betreft eten alles wat goed gaat zonder te veel pijn. Begin met zacht koud of lauw voedsel en breid het uit als dat goed gaat. Vermijd wel erg gekruid voedsel, omdat dat te veel irriteert. Na een week moet het eten weer zo goed als normaal lukken.

Douchen

Een korte lauwe douche is toegestaan. U kunt uw haren vanaf 24 uur na de operatie weer wassen.

En verder

- bij kinderen: kijk de eerste nacht thuis een keer extra bij uw kind
- doe het de eerste week rustig aan

Uw vragen

Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact op met de polikliniek KNO, telefoonnummer 072 - 548 3150. Deze polikliniek is bereikbaar op werkdagen van 8:30 tot 16:30 uur.

Kijk voor meer informatie ook op www.nwz.nl en www.kno.nl